

der — paa sit Program. Alt længe havde Kvinderne interPELLERET de Kandidater, der stillede sig til Valg, om deres Stilling til Kvinders Valgret. Det Frikonservative Parti — en Forgrening af det gamle Konservative Parti — havde sat Forhandling med Opponenterne paa sit Program, saaledes bøjende sig for Venstres Fremgang ved Valgene, og gjorde ikke engang Indvendinger mod at give kommunal Valgret til den tjenende Klasse. Det forsøgte vel at faa indskudt den Ændring, at Vælgere, som havde fyldt deres 40de Aar, skulde have 2 Stemmer, idet de tænkte dette maatte gavne Konservatismen. Dette viste sig imidlertid umuligt at faa gennemført i Folketinget. De maatte opgive Forsøget, og saaledes saa man Forliget mellem de to Midterpartier — det Frikonservative Parti og Regeringens Parti — at blive Resultatet.

Kun i Amtsraadene er der endnu tilbage nogle Rester fra den længe opretholdt og dybt hadede dobbelte Valgret.

Det vilde unægtelig have været en stor Fejl, om man ikke havde taget imod det tilbudte Forlig.

Forholdstals-Valg skulde nu erstatte Fler-tals-Valg. Dette betragtes som en stor Fordel, thi paa denne Maade kan ogsaa Minoriteten faa nogen Repræsentation, om end Majoriteten selvfølgelig faar den større.

Om vi nu tager en Oversigt over den daværende Stilling, vil vi se de to før-nævnte Midterpartier: de Fri-Konservative og Regerings-Partiet kæmpende for at faa Loven gennemført og Yderpartierne: de Konservative paa den ene Side og de Radikale og Socialisterne paa den anden at forene sig for at modsætte sig Lovforslaget, som de aldrig før nogensinde har slaaet sig sammen.

Kvinderne har aflagt adskillige Prøver paa deres politiske Kapaciteter, før det egentlige Slag skal staa. Først fik de Adgang til Menighedsraadene, men de var meget tilbageholdne og stemte med kun ringe Iver. Derpaa kom Loven om de frie Hjælpekasser, som giver Hjælp til hvem, der trænger dertil, uden at Laanet har en forringende Indflydelse paa Laantagerens Borgerret, saaledes som ellers Sognets Fattighjælp vilde have. Hertil var Kvinder ikke alene Vælgere men tillige valgbare. Det blev omfattet af Kvinderne med den livligste Interesse og betragtes af mange som en forberedende Skole for Kvindernes senere Deltagelse i de kommunale Valg.

Hvad der har hjulpet til at løfte Folket og gøre det modent til en saa udvidet Stemmeret er Højskolebevægelsen; og blandt de Mænd fra Højskolerne vi især maa føle os i Gæld til, er *Kold* netop den, der aabnede Skolerne for Kvinder.

Han var Overlærer ved Askov's store Højskole, og de unge Mænd i Skolen spurgte ham, om det ikke skulde være muligt, at deres Søstre og deres Kæreste kunde faa Adgang til Højskolen for dér at kunne høre Foredrag? Og de unge Mænd forklarede deres Lærer, hvor lykkelige de følte sig ved at vokse i Kundskaber, og hvor fattigt og trykkende det var for dem, naar de besøgte deres Hjem, ikke at finde en eneste af deres egne, som havde Idé om, hvad der fyldte deres Hjerter.

Heraf tog Kold Anledning til at aabne Højskolen ogsaa for Kvinderne. Dette gjorde han under Sommerens Tid, som Mændene maatte benytte til Arbejde i Marken. Første November tog de deres Højskole selv i Besiddelse.

Naar man nu kommer ud paa Landet, vil man i Sogneraadene finde tidligere Højskole-elever, som her bliver de ledende Mænd. Og vi véd, at de ofte indtager Pladserne i Rigsdagen — baade i Folkething som i Lands-thing.

Vi er forvissede om, at Kvinde-Stemmeret vil højne Folket. Nu maa det være Kvindernes Maal at vise, at de forstaar at organisere sig og at skaffe Plads for deres Anskuelser. I Stemmeretten har de vel modtaget en betydningsfuld Gave, men denne Gave er tæt forbundet med et ligesaa betydningsfuldt Ansvar. Der er mange Ting i det kommunale Liv, for hvilke de har en særlig Evne, og deres Virksomhed heri vil blive til Velsignelse i det offentlige Liv. Vi behøver her blot at tænke paa Fattighjælp, paa Barmhertighedsforetagender og paa Skoleraad. Vi har hidtil savnet Kvindens varme Hjerter som en nyttig Modvægt mod Mændenes ofte blotte Forstandsberegninger.

Som et Eksempel herpaa vil jeg fortælle, hvorledes jeg engang som Medlem af Sogneraadet havde faaet det Hverv at inspicere et Fængsel. Fængselsdirecteuren — min Ven — aabnede Cellerne for mig og viste mig dem. Det slog mig, da jeg i en af dem fandt en ganske ung Mand, at han saa ud som alt andet end en Forbryder.

Min Ven fortalte mig hans Historie. Hans Forældre døde, da han var ganske lille. Han tilfaldt Sagnet, og Sogneraadet averterede i Aviserne for at finde Adoptivforældre til ham paa billigste Vilkaar. Det tog imod det laveste Bud, som gaves af et Ægtepar, der sikkert ingen Skrupler gjorde sig om Paavirkningen af Barnets fremtidige Moral. Det benyttede ham til at løbe rundt og tigge til dem. Naar han kom hjem med tomme Hænder fik han Prygl. For at slippe for Pryglene begyndte han at stjæle. Da klappede de ham og roste ham, og jo mere han bragte dem, jo bedre behandlede de ham. Han stjal blot for derved at gøre sit Liv udholdeligt.

Havde der nu været Kvinder i dette Sogneraad, er jeg vis paa, at Drengen ikke saa samvittighedsløst var bleven udliciteret til den Lavestbydende uden nogen som helst Vaagen over hans Vee og Vel i de ukendte Hænder. Han kunde være bleven frelst for Samfundet i Stedet for at blive lært til at stjæle, hvorfor han nu bestandigt maatte tilbringe sit elendige Liv i en ensom Celle i et Fængsel.

Moderens Instinkt — og hermed mener jeg hendes ømme Hjerter — vil sikkert finde bedre Veje for at afhjælpe Samfundets Fejltagelser, end hvad hidtil har været Tilfælde, og vi vil se med Haab og Fortrøstning hen imod den Tid, da hun vil faa sin Del af det kommunale Ansvar.

Fra alle Lande.

Reverend Dr. Anna Shaws Brev i »Progress«.

Dr. Anna Shaw er President for det Nationale Kvindestemmeretsforbund i Amerika. Paa samme Tid er hun Komitéformand for Stemmeretsafdelingen i det Internationale Kvinderaad. Dette holdt Møde fra 31. August i Genf. Miss Shaw fortæller om, at samme Eftermiddag holdt de forskellige Afdelinger Møder, og at hun var glad ved at træffe Medlemmer fra 13 forskellige Lande i sin Afdeling af Kvinderaadet, der alle var entusiastiske for Kvindestemmeret.

Delegerede fra Tasmanien, Ny Syd Wales og Queensland talte i de højeste Toner om de australske Kvinders voksende Virksomhed for alle statsborgerlige Sager, siden de har faaet Stemmeret.

De 20 Landes Formænd indgav en Petition til den internationale Bestyrelse om, at et af Moderne i Toronto 1909 maatte helliges Stemmeretsdiskussionen, men dette viste sig overflødigt, da Bestyrelsen alt havde vedtaget dette.

Det særlige Formaal for Mødet i Genf var at revidere Lovene i det Internationale Kvinderaad inden Bestemmelser om eventuelle Ændringer tages ved det femaarlige Møde i Toronto Juni 1909.

Miss Shaw udtaler sig om, hvor vanskeligt dette maa være mellem saa mange Nationer, der hver har sin ejendommelige Fremgangsmaade i de parlamentariske Forhandlinger samt næsten hver sit Sprog. Lady Aberdeen præsiderede med uendelig Taalmodighed og Takt samt med yderste Upartiskhed. J. M.

Frøken Thora Lund, Concertsangerinde og tillige et æret Medlem af vor Klub fra dennes første Begyndelse, gav den 4. Novbr. en Concert. Vi havde først Indtrykket af, at Sangerinden tog noget løst paa de Sange, der krævede et Pianoforedrag. Desto glædeligere overraskedes vi, da hun i Saint-Saëns: *Samson et Dalila* udfoldede en fyldig Stemmepragt i sit smukt baarne Foredrag, der ret maatte glæde Ens Hjerter. Vi vil her tilføje det Ønske, at Tilhørerne selv vilde driste sig til at give deres Kritik, uafhængig af det Enighedsstempel, som hyppigt paatrykkes af Tribunallet, hvorefter den egne Kritik ofte omformes. J. M.

Kvindevalgretsklubben. Onsdag 25. November afholdtes et Møde i Studenteramfundets Bygning, hvor Fru Nørlund talte til den ret talrige Forsamling om det Kendskab til kommunale Valg, som Kvinderne nu inden Marts 1909 burde tilegne sig. Derefter deltog Professorinde Lund som Circulens Præsæs og Professorinde Tscherning som Formand for Dsk. Sygeplejersaad i Diskussionen, hvori Fru Nørlund flere Gange faldt ind, samt i hvilken flere Damer ogsaa udtalte deres Anskuelser.

Onsdag 16. Decbr. Kl. 8 afholdes Kvindevalgrets-klubbens Møde hos Fru Horten, Nørrevaldgade 27, og vi har den Glæde at kunne anmelde Professorinde Tscherning som Taler om Sygeplejerskernes Stilling, samt om deres kommende Deltagelse i de kommunale Valg. Vi vil haabe at en saa selvstændig Stand vil udvise en levende Interesse i Sagen naar Tiden er inde. J. M.

Redigeret af Fru **Johanne Münter**, Bredgade 34, Kbhvn.

J. Chr. Nieisens Enke, Vendersgade 9.